

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

III. De eo in quem Censura ferenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

consuetudinem, aut præscriptionem acquirere potestatem ferendi vnam, aut alteram Censuram in subditos.

9. *Num necessario Clericus debeat esse, qui ferat Censuras?* Qui non est Clericus, licet sit Religiosus, non potest, nisi de Pontificis facultate extraordinario iure, ferre Censuram. Verùm de huiusmodi potestate Pontificis absoluta non solum laicus potest, sed & fœmina; quia Censura ordinis potestati nullo necessario vinculo copulatur.

10. *Collegium ne capax iurisdictionis, ad censuras ferendas Ecclesiasticum Collegium ita planè, laicum minimè. Illud certè Collegium Ecclesiasticum censetur, in quo plures Ecclesiastici, quàm laici commorantur. Quid si numerus sit æqualis? Ecclesiasticum censebo; quia nobilius minus dignum ad se trahit.*

CAPVT III.

De eo, in quem Censura ferenda est.

11. *Quinam possit censura vulnere percutire?* Qui hæc quinque habuerit conditiones. 1. Vt sit viator, seu hoc in corpore mortali degens; nam in defunctum nulla est Ecclesiastica iurisdictionis, nisi indirecta. 2. Vt sit baptizatus, quia *de us, qui foris sunt, nihil ad nos*, authore Paulo, III. Vt sit adultus, & doli capax; quia censura supponit peccatum. Non tamen licitè impubèr doli capaces censura afficiuntur vsque ad annos quatuordecim si sit masculus: vsque ad duodecim, si sit fœmina. 4. Vt sit homo determinatus; tota enim vniuersitas, vel Collegium excommunicari nequit. Aliæ tamen censuræ, suspensionis scilicet, & interdicti in communitatem, Capitulum, aut Collegium ferri possunt. 5. Vt sit inferior & subditus ferentis censuram; quia iurisdictionis coërcitiua non potest nisi in inferiores, & subditos exerceri.

12. *Potest ne eadem persona censura diuersæ rationis adstringi?* Potest, siue distinctæ causæ, sint, siue eadem. Censuris etiam eiusdem rationis potest illigari ob diuersas causas, vel ob eandem à diuersis iudicibus.

13. *Quosnam obligat censura à iure lata: quosnam ab homine?* Censura à iure lata omnes fideles obligare potest, si eius conditor in omnes habeat potestatem: quæ verò ab homine eos solum ligat, qui sunt in sententia designati.

14. Legi vnius Episcopi lata adiuncta censura est: rogo, num subditus huius Episcopi extra territorium contra huiusmodi legem delinquens, censuram legi adiunctam incurrat? Minimè, sicut neque is, qui in exempto loco eiusdem territorij delinqueret. Porro ibi delictum committi dicitur, vbi exterius consummatur. At si delinquat contra generalem sententiam pro præterito peccato latam cum ordine ad satisfactionem faciendam, etiam in aliena diœcesi potest contumax censura ligari.

15. Censura lata à Pontifice generaliter, ligat ne Episcopos? Excommunicatio ligat, suspensio, & interdictum minimè, nisi expressa illorum mentio fiat.

16. Potest ne aliquis propria potestate in se ipsum censuram ferre? Minimè; quia nemo se ipso inferior est, nec potest incurere pœnas à se latas. Interdicens aliquem locum, tenetur ipse interdictum seruare, & subiacet pœnis à iure communi latis contra interdicti violatores; ergo pœnas incurrit à se latas. Fa-teor illum pœnis à iure latis subiacere, sed non incurrit eas quasi à se latas, sed quasi latas à iure communi.

17. Potest ne equalis in æqualem ferre censuram? Authoritate propria minimè; quia par in parem non habet imperium. Ex commissione verò delegata potest Episcopus alium Episcopum excommunicare; quia per delegationem Superior est factus.

18. Quonam modo vnus plures censuras incurere possit? Quando committit delictum habens plures circumstantias mutantes actus moralis species, si singulae sint sub censuris prohibita: secus quando circumstantia speciem non mutant; tunc enim est vnica moraliter actio, vnica transgressio, & consequenter vnica censura. v. g. percussis Sacerdotem, qui simul est Diaconus, & Subdiaconus: non ideo incurris plures excommunicationes; quia hæc circumstantia speciem non mutant. At qui percussis Sacerdotem Monachum duplicem irreuerentiam committit, alteram in statum Clericalem, alteram in Religiosum, ex duplici transgressione duplicem censuram incurris. Sepeliens item in loco sacro vsurarium excommunicatum, & nominatim interdictum tres excommunicationes incurrit; quia triplicem inobedientiam committit contra tres prohibiciones diuersas sub excommunicatione factas. Hinc probabiliter affirmo eum qui occidit, aut percussit vno actu plures Clericos, vnam tantum excommunicationem incurere; quia est tantum vnus numero peccatum, & vna transgressio.

19. Cùm

19. *Cum censura fertur contra alicuius criminis patratorem, ligantur ne mandantes, ac consulentes? Minimè, nisi sententia exprimat ipsos. Quando autem in sententia exprimuntur, non tamen ligantur ideo semper, sed solummodo quando influxum verè in effectum. v.g. Mandasti Clericum aliquem occidi, reuocasti mandatum, ita vt tua reuocatio ei innotesceret, cui mandasti: non ligaris excommunicatione, licet sequatur effectus. At consulentes licet reuocent consilium, si innotescat ei, cui fuerat datum, adhuc, secuto effectù, excommunicationi subiacent; quia non censentur influxum reuocasse.*

CAPVT IV.

De causa ob quam censura ferenda est.

20. **P**ropter quemnam actum censura ferri potest? Propter exterius peccatum; quia de internis actibus Deus solus iudicat. *An actum externum gerens sine interno, censuram incurrat? Ita quidem, quando actus internus est de actus externi præcepti substantia; v.g. attentio respectu Officij diuini recitandi, aut Missæ exaudiendæ. Secus, si substantia actus externi possit absque actu interno subsistere; tunc enim non incurritur censura, si omittatur internus. Vnde communicans indignè in Paschate satisfacit Ecclesiæ præcepto; qui autem Missam sine attentione, non satisfacit; quia Missam verè non audit.*

21. *Peccatum, ob quod censura fertur, debet ne esse proprium, an sufficit alienum? Proprium esse debet, si censura sit excommunicationis. Ob id cautum, ne excommunicatio in communitatem feratur. Idem ne dicendum de censura suspensionis, & interdicti? Non; fertur enim ob peccatum alienum in totam Communitatem ob vnius socij delictum.*

22. *Quanta debet esse delicti grauitas? Delictum mortale esse debet; vti pœna grauis graui sit delicto proportionata. Vnde excommunicatio maior lata ob peccatum veniale est nulla. Fateor posse Superiorem sub censura aliquid prohibere, quod licet secundum se leue sit, aut indifferens, nihilominus sit graue ob circumstantiam, seu finem à Superiore intentum. v.g. præcipitur Clerico, ne arma deferat, aut ne eorum nutriet, quæ leuia quidem spectata in se, ratione tamen status, & scandali graua fiunt.*

23. Sufficit